והטעם שהמזבח נפסל בכך שנפגמה קרנו, לפי שֶׁכָּל מִזְבֵּחַ שֶׁאֵין לוֹ את ארבעת הדברים דלהלן, **לֹא כֶּבֶשׁ** – שיפוע שדרכו עולים לגג המזבח, **וְלֹא קֶרֶן** – אמה על אמה בגובה אמה בארבע זויות גג המזבח, **וְלֹא יְסוֹד** – בליטה כעין מדרגה בתחתית המזבח ברוחב אמה ובגובה אמה, **וְלֹא רִיבּוּץ** – שמידת ארכו אינה כמידת רחבו, **פָּסוּל לַעֲבוֹדָה. רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף הַסּוֹבֵב** – כניסה ברוחב אמה בגובה חמש אמות מהיסוד, מעכב את כשרות המזבח. וכיון שבאותו יום נפגמה קרן המזבח, נחשב כאילו המזבח מחוסר קרן, ולכך היה פסול לעבודה.

אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שִׁיתִּין – החלל שתחת המזבח כנגד מקום הנסכים, לשם היו נשפכים נסכי יין ומים, **מַשְׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית נִבְרְאוּ, שֶׁנֶּאֱמַר 'חַמּוּקֵי יְרֵכֶיךָ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָן',** ודורש 'חַמּוּקֵי יְרֵכֶיךָ' **אַלּוּ הַשִּׁיתִּין** – 'חמוקי' לשון מתכסה ונסתר, ו'ירכיך' הוא כמו צד, והשיתין היו מוסתרים וחצובים בתוך המזבח, ומקומם בצד המזבח בקרן מערבית דרומית, ומה שנאמר 'כְּמוֹ חֲלָאִים' ללמד **שֶׁמְּחוֹלְלִין וְיוֹרְדִין עַד הַתְּהוֹם** – 'חלאים' לשון חלל, **'מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָן' זוֹ מַעֲשֶׂה יְדֵי אוּמָּנוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,** שהוא אמן שברא תבל ומלואה.

.תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, 'בְּרֵאשִׁית' בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ', אַל תִּיקְרֵי 'בְּרֵאשִׁית' אֶלָּא תחלק את התיבה ותקרא **'בָּרָא שִׁית',** לומר שהשיתין נבראו משׁשת ימי בראשית עם בריאת השמים והארץ.

תָּנָא רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, שִׁיתִּין מְחוֹלְלִין וְיוֹרְדִין עַד הַתְּהוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר 'אֲשֵׁירָה נָּא לִידִידִי שִׁירַת דּוֹדִי לְכַרְמוֹ, כֶּרֶם הָיָה לִידִידִי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֶן וַיְעַזְּקֵהוּ וַיְסַקְּלֵהוּ וַיִּטָּעֵהוּ שׂוֹרֵק וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ וְגַם יֶקֶב חָצַב בּוֹ', – ישעיה הנביא אמר שישיר בשביל הקדוש ברוך הוא ובמקומו על כרמו היא כנסת ישראל, ומשורר, הביא הקדוש ברוך הוא את ישראל לארץ ישראל הנקראת 'קֶרֶן בֶּן שָׁמֶן' שהיא פינה השמינה מכל הארצות שנאמר עליה 'ארץ זבת חלב ודבש', 'וַיְעַזְּקֵהוּ' – בנה להם ערים בצורות מוקפות חומה דלתים ובריח כטבעת (הנקראת 'עיזקא' בארמית), 'וַיְסַקְּלֵהוּ' – פינה את האומות מארץ ישראל מפניהם, כאדם המפנה אבנים מכרמו, פן יחטיאו אותם, 'וַיִּטָּעֵהוּ שׂוֹרֵק' – ונטעם בארץ ישראל שורשים של גפנים משובחות ולא רק זמורה מן הגפן, **וְזֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ** שהוא שורשן ועיקרן של ישראל שמחבבן לפני הקדוש ברוך הוא, **'וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ' זֶה מִזְבֵּחַ** העשוי כמגדל עוז, **'וְגַם יֶקֶב חָצַב בּוֹ'** – חפר בור באותו מגדל **אֵלּוּ** הַשִּׁיתִּין החלולים בגופו של מזבח ויורדים עד התהום.

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק, לא ירדו השיתין עד התהום, אלא **לוֹל קָטָן** – ארובה חלולה **הָיָה בֵּין כֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ כְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל כֶּבֶשׁ** – בשמונה האמות המערביות של הכבש מתוך שש עשרה אמות של רחבו, **וְאַחַת לְשִׁבְעִים שָׁנָה פְּרָחֶי** – נערי **כְּהוּנָּה יוֹרְדִין לְשָׁם** לאותה ארובה, **וּמְלַקְּטִין מִשָּׁם** יַיִן קָרוּשׁ **שֶׁהוּמָה לְעִיגּוּלֵי דְּבִילָה** – שהיין הרב שנתנסך על גבי המזבח במשך השנים, הצטבר באותה ארובה ונהפך מנוזל לקרוש עד שהיה דומה לעיגולי דבילה, שהם תאנים הדבוקות יחדיו בצורת עיגול, **וּבָאִין וְשׁוֹרְפִין אוֹתוֹ בְּקִדּוּשָּׁה,** לפי שאסור בהנאה משום שהוקדש למזבח כדלהלן, ושריפתו בעזרה שהיא מקום קדוש, **שֶׁנֶּאֱמַר** בפרשת נסכים **'וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַה'** הקיש שריפה לניסוכו,

---

אגרות קודש

ב"ה, כ"א אד"ש, תשי"ז

ברוקלין.

הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מלאכתו

מלאכת שמים

מו"ה יוסף שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הארוך נתקבל מכתבו ממוצש"ק, ות"ח על בשורה הטובה מהטבת מצב בריאות זוגתו תחי', ויהי רצון שתהי' הטבה זו דרגא להלוך מהטבה להטבה עד לרפו"ש, ויאריכו ימיהם ושנותיהם בטוב ובנעימים.

ומובן שבזה נכללת ג"כ הצלחת המשתה אודותו כותב שעורכים לכבודו בבית הספר בו עסק ב"פ ח"י שנה הצלחה ברוחניות והצלחה בגשמיות בהנוגע לאוסף כספים וברוחניות אשר הרעיון דהכרח חינוך הכשר, ולא עוד, אלא החינוך על טהרת הקדש לכל אחד ואחת מבני ישראל יחדיר לחוגים ההולכים ומתרחבים ומתפשטים עד שיכירו שזה בעיא חיונית, ולכן כל היגיעה והשתדלות בזה כדאיות הם, וכיון שזכה שההשגחה העליונה העמידתו בשטח עבודה זו, תזכהו גם כן לבשר טוב מההתקדמות בהאמור עדי יקוים היעוד שלא ילמדו עוד איש את רעהו, כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, ומלאה הארץ דעה את ה'.

בהוקרה ובברכה.

לומר כְּשֵׁם שֶׁנִּיפּוּכוֹ בְּקְדוּשָּׁה – במזבח שבעזרה, כָּךְ שְׁרִיפָתוֹ בְּקְדוּשָּׁה – בעזרה ולא בחיל מחוץ לעזרה. מבארת הגמרא: מַאי מַשְׁמַע – היכן מרומז בפסוק זה שריפה שאותה מקישים לניסוך. אָמַר רַבִינָא, מצות השריפה אֲתְיָא בגזירה שוה 'קֹדֶשׁ' 'קֹדֶשׁ', כְּתִיב חָכָא – בענין הנסכים 'בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ', וּכְתִיב הָתָם – בענין נותר 'וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא', ללמד כשם ש'קודש' שנאמר לענין נותר עוסק בשריפה, אף 'קודש' שנאמר בנסכים מחייב שריפה.

שואלת הגמרא: כְּמַאן אָזְלָא הָא (דתניא) [דְּתַנְיָן] נְסָכִים בַּתְּחִילָּה – משעה שהוקדשו עד שנתנסכו מוּעָלִין בָּהֶן – יש בהן דין מעילה שהנהנה מהן בשוגג מביא קרבן, לפי שקדשי גבוה הן, אבל משיָּרְדוּ לְשִׁיתִּין אֵין מוּעָלִין בָּהֶן, שכבר אין בהם שום צורך גבוה. לֵימָא רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק הִיא, שסובר שהנסכים נאספים בין הכבש למזבח, וכיון שאפשר להביאן שייך לדון אם מועלים בהן לאחר שהתנסכו, ולא כרבנן, דְּאִי רַבָּנַן הָא נָחֲתוּ לְהוּ לַתְּהוֹם, ולא שייך לדון אם יש בהן דין מעילה שהרי אי אפשר לשואבן מן התהום. דוחה הגמרא: אֲפִילּוּ תֵּימָא רַבָּנַן היא, הנידון לענין מעילה הוא בְּאופן דְּאִיקְּלַט – תלה כלי בתוך השיתין וקלט את הנסכים שנשפכו לתוכו. וְאִיבָּא דְּאָמְרֵי – יש אומרים ששאלת הגמרא היתה להיפך, לֵימָא המשנה שאין מועלין בנסכים משירדו לשיתין, רַבָּנַן הִיא שסוברים שהנסכים יורדים לתהום ושוב אין בהן צורך גבוה, וְלֹא רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק שהצריך להוציאן ולשרפן, דְּאִי רַבִּי אֶלְעָזָר בר צדוק יש ללמוד ממה שהצריך לשרפן שאֲבַתִּי בְּקְדוּשָׁתַיְיהוּ קָיְימִי – עדיין עומדים בקדושתם, ומדוע אין מועלין בהן. דוחה הגמרא: אֲפִילּוּ תֵּימָא שמשנה זו כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בר צדוק היא שהנסכים טעונין שריפה, אין בו מעילה משום שאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁנַּעֲשָׂה מִצְוָתוֹ וּמוֹעֲלִין בּוֹ, וכיון שנעשה ביין עיקר מצוותו שהוא הניסוך שוב אין בו דין מעילה.

אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, בְּזְמַן שֶׁמְּנַסְּכִין יַיִן עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, פּוֹקְקִין אֶת הַשִּׁיתִּין – סותמים את הנקב שבספל שהנסכים יורדים דרכו לשיתין, כדי שיראה היין עליו כגרון מלא ושבע, לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר 'בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַה'". מבארת הגמרא: מַאי מַשְׁמַע – כיצד לומדים זאת מפסוק זה. אָמַר רַב פָּפָּא, 'שֵׁכָר' לְשׁוֹן שְׁתִיָּה לְשׁוֹן שְׂבִיעָה לְשׁוֹן שְׁכִרוּת, ולכך צריך שייראה שהמזבח שותה ושבע, וכאילו משתכר ועולה על גדותיו. אָמַר רַב פָּפָּא, שְׁמַע מִינָּהּ כִּי שָׂבֵע אֵינִישׁ חֲמָרָא, מְגָרוֹנֵיהּ שָׂבֵע – על ידי שגרונו מלא ושותה את היין בלגימות גסות נהיה שבע, שאף בניסוך היין נאמר 'שכר' שהוא לשון שביעה, משום שנראה כאילו גרונו מלא. על פי דברים אלו אָמַר רָבָא, צוֹרְבָא מֵרַבָּנַן דְּלֹא נְפִישָׁא לֵיהּ חֲמָרָא – תלמיד חכם שאין לו הרבה יין אלא מעט, לְיַנְּמָא גַּמּוּעֵי את היין בלגימות גסות שעל ידי כך ישבע ממעט היין שיש לו, שהשביעה מן היין היא במילוי הגרון. מספרת הגמרא: רָבָא אַכְּפָא דְּכַרְכָתָא אַנְּמָא גַּמּוּעֵי – רבא היה שותה כוס של ברכה בלגימות גסות דרך שביעה לחיבוב מצוה.

דָּרַשׁ רָבָא, מַאי דִּכְתִיב 'מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב', כוונת הכתוב, מַה יָּפוּ פַּעֲמוֹתֶיהָן – רגליהן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשָׁעָה שֶׁעוֹלִין לָרֶגֶל, ונקראת כנסת ישראל 'בַּת נָדִיב' שהיא בִּתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁנִּקְרָא נָדִיב, משום שנדבו לבו להכיר את בוראו, שֶׁנֶּאֱמַר 'נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עַם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם' – גרים מן העמים נאספו לחסות תחת כנפי השכינה והצטרפו לעם אלהי אברהם לקבל על עצמם עול מצוות, וקשה וכי הקדוש ברוך הוא הוא אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְלֹא אֱלֹהֵי יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֶלָּא אֱלֹהֵי אַבְרָהָם שֶׁהָיָה תְּחִילָּה לַגֵּרִים – הראשון שנדבו לבו להתגייר, ולכך נקראו הגרים שבאו אחריו על שמו.

תָּנָא דְּבֵי רַב עָנָן, מַאי דִּכְתִיב 'חֲמוּקֵי יְרֵכַיִךְ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָּן', שפסוק זה נדרש על התורה: 'כמו חלאים' – כמו הלוחות שהיו מאבנים טובות ומעשה ידי אומנותו של הקדוש ברוך הוא, ויש לשאול לָמָּה נִמְשְׁלוּ דִּבְרֵי תּוֹרָה כֵּירָךְ, אלא לוֹמַר לְךָ מַה יָּרֵךְ בַּסֵּתֶר אַף דִּבְרֵי תּוֹרָה בַּסֵּתֶר, ופירוש הכתוב 'חמוקי ירכיך' הנסתרים כירך, שכבוד התורה בצינעא ולא להיות יושב ושונה בשוק בפרהסיא. וְהֵיכִי דָּמֵי רַבִּי אֶלְעָזָר מַאי דִּכְתִיב 'הִגִּיד לְךָ אָדָם מַה טּוֹב וּמָה ה' דּוֹרֵשׁ מִמְּךָ, כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהַצְנֵעַ לֶכֶת עִם אֱלֹהֶיךָ', 'עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט' זֶה הַדִּין לדון דין תורה, 'וְאַהֲבַת חֶסֶד' זוֹ גְּמִילוּת חֲסָדִים, 'וְהַצְנֵעַ לֶכֶת עִם אֱלֹהֶיךָ' זוֹ הוֹצָאַת הַמֵּת וְהַכְנָסַת כַּלָּה לַחוּפָּה שנאמר בהן 'לכת' (קהלת ז ב) 'טוֹב לָלֶכֶת אֶל בֵּית אֵבֶל מִלֶּכֶת אֶל בֵּית מִשְׁתֶּה', שאף בהן צריך לנהוג בצניעות, ולא יפרסם שהוציא הוצאות על מת עני או להכנסת כלה עניה. וַהֲלֹא דְּבָרִים קַל וָחוֹמֶר וּמַה דְּבָרִים – מצוות אלו שֶׁדַּרְכָּן לַעֲשׂוֹתָן בְּפַרְהֶסְיָא, אֲמָרָה תּוֹרָה 'הַצְנֵעַ לֶכֶת' – לעשותן בצינעא ולא להשתבח בהן בפני מי שאינו יודע שעשאן, דְּבָרִים שֶׁדַּרְכָּן לַעֲשׂוֹתָן בְּצִנְעָא, כגון צדקה הניתנת לעני בסתר, ואין אחרים מתעסקים איתו כמו עם מת וכלה, ואין יודעים שפיזר מממונו לצדקה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שלא יפרסמם. ומדברי רבי אלעזר שכל דבר צריך צניעות, יש ללמוד גם לדברי תורה שצריך ללמדם בסתר.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, גָּדוֹל הָעוֹשֶׂה צְדָקָה יוֹתֵר מִכָּל הַקְּרְבָּנוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר 'עֲשֹׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, נִבְחָר לַה' מִזָּבַח', וזבח כולל כל הקרבנות, חטאת ואשם עולה ושלמים. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, גְּדוֹלָה גְּמִילוּת חֲסָדִים – טרחה לעזרת חבירו יוֹתֵר מִן הָצְּדָקָה – נתינת מעות לעניים, שֶׁנֶּאֱמַר 'זִרְעוּ לָכֶם לִצְדָקָה (וְ)קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד', הרי שהפסוק מכנה את הצדקה כזריעה ואת גמילות החסדים כקצירה, וקצירה עדיפה על הזריעה, שכן אֵין אָדָם זוֹרֵעַ, סָפֵק אוֹכֵל סָפֵק אֵינוֹ אוֹכֵל, שמא לא יצמחו הפירות או ילקה בשידפון וברד, אֵין אָדָם קוֹצֵר, וַדַּאי אוֹכֵל.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵין צְדָקָה מִשְׁתַּלֶּמֶת אֶלָּא לְפִי חֶסֶד שֶׁבָּהּ – אין אדם מקבל שכר על הצדקה אלא לפי מידת החסד והטורח שנותן ליבו ודעתו לטובת העני, שֶׁנֶּאֱמַר 'זִרְעוּ לָכֶם לִצְדָקָה (וְ)קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד', שהצדקה היא הזריעה לקצור אחריה את קבלת השכר, ואת השכר יקבל לפי החסד שהוא הקצירה, שכפי שטרח בטובתו של העני כך יקבל את שכרו. תָּנוּ רַבָּנָן, בְּשָׁלֹשָׁה דְּבָרִים גְּדוֹלָה גְּמִילוּת חֲסָדִים יוֹתֵר מִן הַצְּדָקָה: צְדָקָה יכול לקיים רק בְּמָמוֹנוֹ, גְּמִילוּת חֲסָדִים בֵּין בְּגוּפוֹ – מספיד למת נושאו או קוברו, משמח חתן וכלה, מלוה חבירו בדרך, בֵּין בְּמָמוֹנוֹ – מלוה לו מעות ומשאילו כלים ובהמה..צְדָקָה ניתנת רק לַעֲנִיִּים, ואין מצוה ליתן מעות לעשירים, גְּמִילוּת חֲסָדִים בֵּין לַעֲנִיִּים בֵּין לַעֲשִׁירִים, שמצוה לטרוח לעזור לכל אדם מישראל..צְדָקָה קיום מצוותה הוא רק בנתינתה לְאֲנשִׁים חַיִּים שמועיל להם קבלת מעות, גְּמִילוּת חֲסָדִים בֵּין לַחַיִּים בֵּין לַמֵּתִים – כגון לוית המת וקבורתו.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל הָעוֹשֶׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט כְּאִילּוּ מִילֵּא כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ חֶסֶד, שֶׁנֶּאֱמַר 'אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מָלְאָה הָאָרֶץ', שהאוהב לעשות צדקה ומשפט גורם שחסד ה' יתמלא בכל העולם. שָׁמָּא תֹּאמַר כָּל הָבָא לְקַפּוֹץ קוֹפֵץ – כל הרוצה לעשות צדקה וחסד ממציאין לו בני אדם מהוגנים הראויים לקבל, תַּלְמוּד לוֹמַר 'מָה יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים (חֶסֶד ה' מָלְאָה הָאָרֶץ) וְגוֹ' – צריך לתת לב ולטרוח אחריה, שאינה מצויה תמיד לזכות בה למהוגנים. יָכוֹל אַף יְרֵא שָׁמַיִם בֵּן – צריך לטרוח כדי לזכות בנתינת צדקה לעניים מהוגנים, תַּלְמוּד לוֹמַר 'וְחֶסֶד ה' מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו' – מספק בידיי יראיו לעשות חסד בראוי.

אָמַר רַבִּי חָמָא בַּר פָּפָּא, כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו חֵן בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא יְרֵא שָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר 'וְחֶסֶד ה' מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו', ללמדינו שחן ה' נסוך על יראיו, והוא סימן ליראת שמים.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַאי דִּכְתִיב על כנסת ישראל 'פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ', וְכִי יֵשׁ תּוֹרָה שֶׁל חֶסֶד וְיֵשׁ תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל חֶסֶד, והרי כל התורה קרויה 'תורת חסד' על שם החסד הכלול בה. אֶלָּא תּוֹרָה שנלמדת לִשְׁמָהּ זוֹ הִיא תּוֹרָה שֶׁל חֶסֶד הנותנת חן ללומדיה, והנלמדת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ זוֹ הִיא תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל חֶסֶד. אִיבָּא דְּאָמְרֵי הלומד תּוֹרָה על מנת לְלַמֵּד לאחרים זוֹ הִיא תּוֹרָה שֶׁל חֶסֶד ונותנת לו חן וחסד, והלומד תורה שֶׁלֹּא על מנת לְלַמֵּד, זוֹ הִיא תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל חֶסֶד.

המשך בעמוד כח

שנינו במשנה: **כְּמַעֲשֵׂהוּ בַּחוֹל כּוּ'** כך מעשהו בשבת, אלא שהיה ממלא מערב שבת חבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה. מקשה הגמרא: **וְאַמַּאי** – מדוע כשממלא את המים מערב שבת, ממלא בחבית שאינה מקודשת, **נֵיתֵי בְּחבית מְקוּדֶּשֶׁת,** ואם כדי שלא יפסלו המים בלינה, יכול למלא יותר מן השיעור, וכיון שאין המים ראויים לניסוך בשיעור זה אינם מתקדשים בכלי, שהרי אין כלי שרת מקדשים אלא את הראוי להם, או אף אם ימלא כשיעור כיון שאין דעתו שיקדשם הכלי לא יתקדשו המים ולא יפסלו בלינה. מתרצת הגמרא: **אָמַר זְעִירִי, קָסָבַר** התנא של המשנה **אֵין שִׁיעוּר לַמַּיִם** – התורה לא פירשה את כמות המים לניסוך בחג, ואפילו יותר משלשה לוגין ראויין לניסוך, ואם כן הכלי מקדשם מיד כשנכנסו לתוכו, **וְכֵן סובר שִׁכְלֵי שָׁרַת מְקַדְּשִׁין שֶׁלֹּא מְדַעַת,** ואפילו אינו רוצה שיתקדשו עד למחר, הכלי מקדשן מיד,